

KONFERENCA UKSG 2011

34. mednarodna konferenca UKSG¹ (*United Kingdom Serials Group*) je potekala v Harrogradu od 4. do 6. aprila 2011. Konferenca, ki je bila organizirana v Harrogate International centre, se je udeležilo 843 udeležencev iz 27 držav.

Udeležence je pozdravil in konferenco v nadaljevanju moderiral Tony Kidd, vodja UKSG, pozdravni nagovor pa je imela predsednica NASIG – North American Serials Interest Group,³ Katy Ginanni.

Uvodno predavanje z naslovom "William Gibson and the future of libraries" je imel John Naughton (The Open University and Cambridge University Library), ki je parafraziral Williama Gibsona, najvplivnejšega sodobnega pisatelja znanstvene fantastike v ZDA: "Prihodnost je že tukaj ... vendar preprosto ni enakomerno porazdeljena." Opozoril nas je, da lahko nove stvari odkrijemo le, če vemo, kje jih iskati, in če smo jim pripravljeni posvetiti vso pozornost. Ljudje smo v stanju "informirane zmede" (angl. *informed bewilderment*) in nimamo pojma, kako bo revolucija interneta uspela, zato nehamo napovedovati prihodnost, in bodimo pozorni na to, kar je že tu. V branje je priporočil knjige Barbare von Shewick *Internet Architecture and Innovation*, Jonathana Zittraina *The Future of the internet – and how to stop it* in knjigo z naslovom *A brief history of the future*, ki jo je napisal sam.

Omenil je tudi Amazonov projekt Kindle Singles,² ko so povabili avtorje, da bi objavljali dela v obsegu od 5.000 do 30.000 besed (daljše od člankov v revijah ali časopisih, vendar krajše od romanov), v obliki e-knjig na platformi Amazon Kindle. Kindle Singles prodajajo po ceni od 0,99 do 4,99 USD, preberemo pa jih lahko na kateri koli od številnih platform Kindle, na i-Padih, i-Phonih, prenosnih in osebni računalnikih ...

John Naughton je svojo predstavitev končal s citatom Alana Kaya, ameriškega računalniškega znanstvenika, pionirja objektnega programiranja: "Najboljši način za napovedovanje prihodnosti je, da jo izumimo."

Sledilo je predavanje Davida "Skipa" Pricharda (Ingram Content Group Inc.) z naslovom "The future of the book". Predavatelj nas je opomnil, da ne moremo govoriti o prihodnosti knjige, ne da bi se najprej ozrli na njeno preteklost. Najzgodnejšo obliko pisanja predstavljajo enostavne slike na želvovini iz leta 6000 pr. n. št., ki so jih odkrili na severu Kitajske. Od tu nas je predavatelj popeljal na hiter ogled znanih imen iz zgodovine knjige.

Nato je predavatelj poskušal opredeliti pojem "knjiga" v današnjem času. Spraševal se je, ali je prehod s tiskane oblike na digitalno drugačen kot prehod od zvitkov na omejeno besedilo. Opozoril nas je tudi na trende ob digitalnih premikih, in sicer na: a) menjavo trga (posebej je omenil prehod od prodaje v fizičnih trgovinah k prodaji na spletu, napovedal pa je tudi, da bodo do leta 2020 v ZDA visokošolske knjižnice v 80 % le e-knjižnice); b) premik generacij (šole uporabljajo poleg tradicionalnih knjig tudi različne napredne naprave, kot so npr. iPad-i itd.); c) poudarek na e-knjigah, ki sega onstran zgolj skušanja dostave tiskanih različic knjige v digitalnem formatu (recimo turistični vodnik Lonely Planet v primerjavi s spletno stranjo TripAdvisor.com).

Prvemu sklopu predavanj je sledila predstavitev izbirnih vsebin oz. predavanj v manjših skupinah. Skupen projekt z naslovom "How to become a first-class citizen of the Web" sta predstavila Jane Stevenson (Mimas, The University of Manchester) in Adrian Stevenson (UKOLN, University of Bath). Na hitro sta pregledala koncepte povezanih podatkov (angl. *linked data*) in razložila, kako so bile te ideje uporabljene pri arhivskih in bibliografskih podatkih. Namen povezanih podatkov je omogočiti ljudem, da si izmenjujejo strukturirane podatke na spletu tako enostavno, kot si izmenjujejo običajne dokumente.

NOVI PRISTOPI K ZNANJU

Drugi sklop predavanj pod skupnim naslovom *New approaches to research* je vodil Ed Pentz (Crossref).

Philip E. Bourne (University of California, San Diego) je v predavanju z naslovom "Digital research, analog publishing: one scientist's view" predstavil svoje

pogleda in upe o odnosu med znanstveniki in založniki v prihodnosti: "Kot znanstvenik želim interakcijo z založnikom, ki se začne na začetku in ne ob koncu znanstvenega procesa." Trenutno zaporedje je: znanstvenik, ideje, raziskave, poskusi, zbiranje podatkov, sklepi – na tej stopnji se vključijo založniki in se zgodi objava.

Zakaj se ne bi založnik vključil že na stopnji zbiranja podatkov? Ali celo prej, v fazi razmišljanja, pridobivanja idej? Obstajajo premiki v to smer in kot primer je omenil Elsevier ScienceDirect.

Predavatelj je poudaril, da znanstveniki potrebujejo pomoč pri upravljanju s podatki, kot so: upravljanje in vodenje projektov; upravljanje z vsebinami, ki so shranjene na diapozitivih, plakatih ipd.; upravljanje negativnih oz. neugodnih podatkov, ki pogosto ostanejo skriti, so pa pri nadaljnjih raziskavah zelo pomembni; uporaba programske opreme.

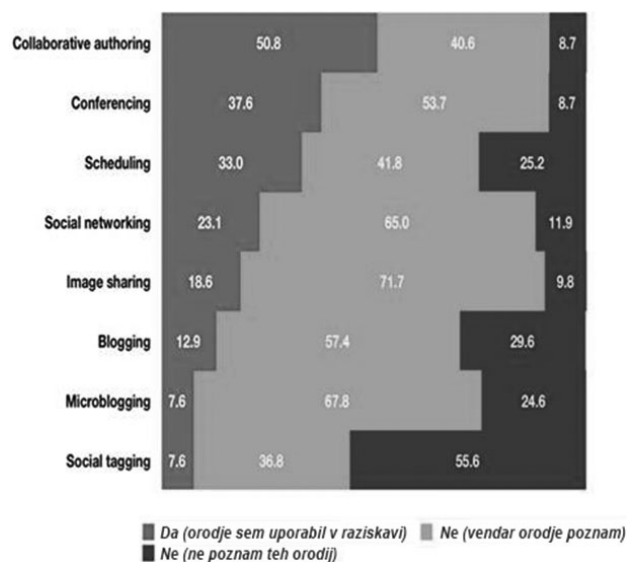
Nadaljeval je Cameron Neylon (Science and Technology Facilities Council) s prispevkom "The gatekeeper is dead! Long live the gatekeeper! Or: What does filtering mean for scholarly communications in a web-based world?" Na začetku doktorskega študija (leta 1994) mu je mentor dejal, da mora pol dneva na teden preživeti v knjižnici in brati nove revije. Čez pet let, ko je doktoriral, je že imel Google. To ga, po njegovem mnenju, uvršča med zadnjo generacijo, ki se knjižnice spominja kot prostora, v katerem pridemo do informacij, in zadnjo generacijo, ki razmišlja o reviji kot o objektu iz papirja. Ideja fizičnega iskanja v listkovnem katalogu je skoraj šala.

Problem večine raziskovalcev in založnikov je, da imamo "preveč stvari", da smo preobremenjeni z informacijami. Vendar pa Neylon zavrača izjavo Claya Shirkyja, da "to ni preobremenjenost z informacijami, ampak da je treba neuspeh iskati v filtru". Filtri predstavljajo problem, ko raziskovalci ne vedo, kaj filtri blokirajo in zakaj. Lahko so koristni, vendar mora biti raziskovalcem dovoljeno, da sami izberejo filtre, ki jih želijo uporabiti, ne pa da jih založniki in knjižničarji uporabljajo namesto njih. Google omogoča, da nastavimo svoje filtre. Nato je navedel primer objave kemičnega poskusa. V nekaj urah po objavi poskusa je več raziskovalcev dokazalo nasprotno (eden od vzorcev je bil okužen). Članek je bil umaknjen (preklican) iz "znanstvenih razlogov". Kljub temu da je nenamerna reakcija kemikalij v interesu mnogih raziskovalcev, je bila objava umaknjena brez pojasnil. Neuspešni poskusi so prav tako uporabni kot uspešni, vendar niso objavljeni, ker so filtrirani. Število preklicev se zvišuje. Veliko neuspešnih poskusov bi bilo lahko koristnih za raziskave nekoga drugega. Na tak način raziskovalci ne izvedo za ponavljajoče poskuse.

Ljudje so tudi lahko filter za socialno združevanje, pripombe, kritike. Mrežo povezanih predmetov je moč najti s pomočjo Googla (blogi, tviti, RSS), s čimer lahko raziskovalec tvori lastne osebne zbirke. Predavatelj je poudaril, da ne želi zbirke, ki jih je namesto njega izbral nekdo drug – med filtri, ki so mu na voljo, želi izbrati svoje.

Zaključni nasveti: ljudi moramo med seboj povezati, tako da lahko gradijo odprte sisteme. Velja naj: Omogoči, ne blokiraj! Ustvari primerno okolje in ne destinacij! Prodaj (omogoči) storitve in ne vsebine. Pozabi na filtriranje in nadzor ter omogoči odkritja!

Bill Russell (Emerald Group Publishing Ltd) je v prispevku z naslovom "The research workflow revolution: the impact of Web 2.0 and emerging social networking tools on research workflow" predstavil mednarodno študijo, v kateri je sodelovalo 2.414 raziskovalcev iz 215 držav, ki so raziskovali uporabo socialnih medijev. Raziskava je pokazala, da se socialni mediji uporabljajo na vseh točkah raziskovalnega življenjskega cikla. Še vedno pa obstaja velik razkorak med zavestjo in dejansko uporabo, kar pri 7 od 8 kategorij (slika 1).

Slika 1: Uporaba socialnih medijev

Najzanimivejša socialna omrežja, vključena v raziskavo, so Skype, Twitter, Google (Scholar, Docs, Calendar), Facebook, YouTube, Wikipedia, Doodle, SlideShare.

Knjižničarji in založniki morajo spoznati, da imajo socialni mediji pomembno vlogo v poteku dela vseh predmetov, še posebej v družboslovju in humanistiki. Založniki in knjižničarji morajo razviti svoje storitve ustrezno, ali tvegati, da bodo ostali daleč zadaj.

PONOVNO ZAMIŠLJENA "VSEBINA"

Drugi dan konference, ki se je začel s sklopom prispevkov pod skupnim naslovom Rethinking "content", je vodil Hazel Woodward (Cranfield University).

Andy Powell (Eduserv) je v prispevku z naslovom "Open, social and linked – a ménage à trois of content exploitation" trdil, da smo v glavnem podcenjevali pomen socialnih mrež pri zagotavljanju knjižničnih in akademskih storitev, kot tudi pri razvoju digitalnih knjižničnih storitev. Poudarek mora biti na zagotavljanju odprtih in povezanih vsebin. Splet kot socialni konstrukt spreminja način, kako se obnašamo, zaradi česar postajata raziskovanje in učenje vedno bolj družbeni dejavnosti. Opisal je razliko med obiskovalci in prebivalci (angl. *residents*) spleta; med prve sodijo vsi, ki uporabljajo splet kot orodje, kadar je to potrebno, medtem ko drugi živijo določen odstotek življenja na spletu. Obe skupini sta enako pomembni, zato moramo biti sposobni poskrbeti za obe. Do danes pa so se digitalne knjižnice večinoma osredotočale le na prvo skupino, tj. na obiskovalce. Še posebej je poudaril, da mora imeti vsebina značaj spleta in ne (samo) biti na spletu. Prav tako moramo opustiti nadzor in se veliko bolj usmeriti na uporabnike kot na vsebino. Za podporo odprtosti in povezanosti podatkov lahko začnemo izkoriščati moč naslovov URI. Na koncu je omenil študijo UKRDS (UK Research Data Service) iz leta 2009, v katero je bilo zajetih 700 raziskovalcev. 43 % raziskovalcev je izrazilo potrebo po vpogledu v raziskovalne podatke drugih; večina raziskovalcev si izmenjuje podatke v določeni neformalni obliki; le 12 % raziskovalcev pa si izmenjuje podatke preko obstoječih formalnih podatkovnih centrov.

Izredno zanimiv prispevek z naslovom "Buying by the bucketful: a comparative study of how e-book bundles are used" je imel Terry Bucknell (University of Liverpool). Predavatelj je predstavil Univerzo v Liverpoolu kot multidisciplinarno univerzo, ki nabavlja široke palete vsebin (19 e-knjižnih paketov v 5 letih), nato pa zelo jasno predstavil analizo politike nakupovanja e-knjig na tej univerzi. Njegove ugotovitve lahko koristijo predvsem visokošolskim knjižničarjem, ki želijo optimizirati nakupe paketov e-knjig. Študija, ki so jo izvedli, je pokazala, da se študenti močno zavedajo razpoložljivih e-knjig, vendar v prvi vrsti iščejo vire v knjižničnem katalogu. Kljub temu da študentje še vedno uporabljajo precej starejše vsebine, pa uporabljajo tudi dovolj elektronskih vsebin, da se njihov strošek za nalaganje na njihov računalnik nenehno zmanjšuje. Predavatelj je nato primerjal različne modele nakupa, in sicer nabavo po predlogih uporabnikov (angl. *patron-driven acquisition – PDA*), po posameznih naslovih itd., in predstavil svojo idealno rešitev. Priporočal je, da visokošolske knjižnice

pod najugodnejšimi pogoji nabavijo pakete e-knjig, skupaj s podatkovnimi bazami s polnim besedilom.

Zadnje predavanje tretjega sklopa konference je imel Rufus Pollock (Open Knowledge Foundation), ki je v prispevku z naslovom "Opening up bibliographic data" govoril o eksploziji "odprtih" podatkov in njihovih številnih prednostih. Pojem "odprti" pomeni, da lahko vsakdo podatke uporabi, ponovno uporabi ali prerazporedi. Predavatelj je poudaril, da morajo biti tudi bibliografski podatki odprti in na voljo vsakomur, saj bodo vsebina in metapodatki nekega dne na voljo zastoj. Soočamo se z množico informacij, ki jih moramo filtrirati in iskati, vsako geslo, ki ga moramo vnesti, nas upočasnjuje, s tem pa tudi inovacije in inovatorje.

USMERITVE V PRISILJENEM SVETU

Četrti sklop prispevkov pod naslovom Strategic directions in a constrained world je vodila Diane Thomas (Gale Cengage Learning).

V prispevku "Three years and counting – the economic crisis is still with us but the muddling through is over" je Charles B. Lowry (Association of research Libraries), izvršni direktor Združenja raziskovalnih knjižnic, predstavil poročilo raziskave in podatke o proračunih raziskovalnih knjižnic v Kanadi in ZDA za obdobje 2008–2011. V poročilu je zelo odmeven primer Velike Britanije: nepretrgano zmanjševanje sredstev (angl. *consecutive cuts*) in nobenih znakov za pozitivna proračunska gibanja. Predavatelj je pojasnil, kako se večina članov knjižnic združenja raziskovalnih knjižnic spopada z recesijo v gospodarstvu.

Sledil je drugi sklop izbirnih vsebin. Tony Hirst je predavanje z naslovom "Just Doing IT Yourself – simple recipes for the rest of us" je (The Open University) podnaslovlil s "From shambrarians to undevelopers ...". Med prve sodi nekdo, ki ve dovolj, kako knjižnice dejansko delujejo, vendar ne dovolj, da bi ga lahko klasificirali za pravega knjižničarja. Med druge pa vsi nerazvijalci programske opreme. V nadaljevanju je predavatelj podal veliko nasvetov, trikov, pregledov aplikacij, spletnih strani, ki so lahko knjižničarjem v pomoč.

IZBOLJŠATI DOSTOP

Zadnji dan konference se je začel s petim sklopom prispevkov z naslovom Improving access, ki ga je vodil Richard Gedye (Richard Gedye Consulting).

Prvo predavanje tega dne "The dynamics of improving access to research papers" je imel Mark Ware (Mark Ware Consulting). Predstavil je ugotovitve raziskave Research

Information Network Project, ki jo izvaja v sodelovanju s Cambridge Economic Policy Associates. V študiji so se osredotočili na zagotavljanje dokazov o tem, kako zagotoviti boljši dostop do raziskovalnih nalog. Omenil je pet možnih scenarijev za izboljšave:

1. odprti dostop do revij,
2. odprti dostop do repozitorijev,
3. preprečen dostop,
4. podaljšanje licenc,
5. transakcijske rešitve (npr. plačilo po ogledu, angl. *pay-per-view*).

V študiji so primerjali stroške in koristi, povezane z vsakim scenarijem, kot tudi mehanizme, ki podpirajo prehod k takšnim scenarijem. Ugotovili so, da ponujajo modeli odprtega dostopa najboljše možnosti za izboljšanje in so tudi stroškovno najbolj učinkoviti.

Nadaljevala je Laura Cox (Frontline GMS Ltd), ki je v prispevku z naslovom "Barriers to an exclusively electronic journal environment" najprej predstavila raziskavo ALPSP Survey iz leta 2008, s katero so dokazali, da je 91 % vseh revij dostopnih online. Poudarila je, da je treba povečati prednosti elektronskih revij in odpraviti breme stroškov tiskanja. Nato je predstavila 12 ovir pri izključno e-revijah v visokem šolstvu Velike Britanije in kako jih premagati:

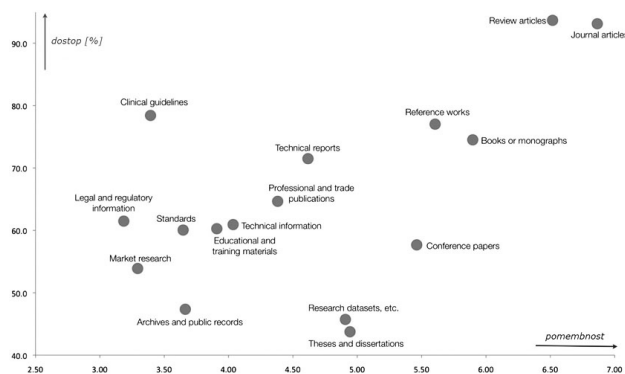
1. Daljša kultura tiskanja v knjižnicah (angl. *embedded library print culture*) (masivni prehod od tiskanega k online zahteva prerazporeditve, prekvalifikacije in nove veščine ... poleg tega ni dokazov, da kultura tiskanja še vedno obstaja).
2. Nepripravljenost za sodelovanje z odprtim dostopom (v študiji ALPSP veliko založnikov sploh ni omenilo odprtega dostopa, akademikom in knjižnicam pa se zdi tak dostop dobrodošel).
3. Nadaljevanje povpraševanja za tisk (nekateri avtorji, uredniki in bralci imajo raje tiskane oblike, prav tako so zaskrbljeni nad kakovostjo slik in digitalnimi pravicami).
4. Razpoložljivost digitalnih arhivov preteklih števil (raziskava ALPSP je pokazala, da 95 % založnikov da na voljo arhive preteklih števil, 37 % je retrodigitaliziranih).
5. Znanstvena kultura (fakultete vidijo prednosti v dostopnosti 24/7, oddaljenem dostopu, boljših orodjih za odkrivanje, več revij jim je na voljo ...).
6. Revije, ki so izključno v tiskani obliki (majhen, a pomemben segment strokovnih revij je na voljo le v tiskani obliki).
7. Poslovanje "NESLi2 opt-in" (nakup celotnih paketov dosega najugodnejše cene, vendar pa zagotavlja knjižnicam tudi precej naslovov, ki jih sploh ne

potrebujejo).

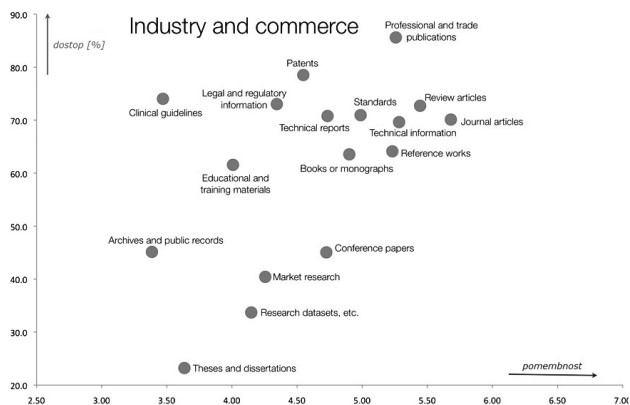
8. Dolgoročno arhiviranje (obstaja skrb glede zaščite in digitalne zastarelosti).
9. Tehnična vprašanja (dostop, preverjanje istovetnosti in težave pri prijavljanju ...).
10. Nadaljevanje dostopa (pravica do trajnega dostopa postaja pravilo, vendar še zdaleč ne univerzalno).
11. DDV (ničelne stopnje ni mogoče podaljšati; direktive o DDV-ju je treba ponovno preučiti, da bi izenačili tiskane in spletne publikacije).
12. Založniška cenovna politika (knjižnice se soočajo z množico cenovnih modelov, saj založniki ne ponujajo le spletnih cen; založniki ne morejo razpravljati o cenovni politiki).

Predavateljica je na koncu povzela: na seminarjih in konferencah je treba poudarjati prednosti in spodbujati prehod samo na elektronsko obliko (angl. *e-only*); treba je zastaviti jasno nacionalno strategijo za dolgoročno arhiviranje; JICS, RLUK in SCOUNL bi morali oblikovati skupno izjavo o zahtevah glede cenovnega modela in licenčnih pogojev vključno s stalnim dostopom in pooblaščenimi uporabniki.

Ian Rowlands (CIBER Research Group, University College London) je imel predavanje z naslovom "Access to scholarly content: gaps and barriers to access (key findings)". Predstavil je ključne ugotovitve spletne raziskave, ki je obravnavala vrzeli in ovire pri dostopu do akademskih vsebin. V raziskavi je sodelovalo 2.645 uporabnikov, med katerimi je bilo 47 % univerz in visokih šol, 12 % zdravstvenih šol, 31 % podjetij iz industrije in trgovine in 10 % raziskovalnih institutov. Izkazalo se je, da je v zadnjih petih letih dostop izboljšal v vseh panogah, predvsem pa na univerzah in visokih šolah. V industriji in trgovini imajo veliko bolj resne probleme z dostopom do revij. Odprti dostop je bil obravnavan kot rešitev za sedanji prepad med potencialnimi uporabniki in veliko količino dragocene vsebine. Sliki 2 in 3 prikazujeta primerjavo pomembnosti člankov glede na enostavnost dostopa do njih.

Slika 2: Pomembnost v primerjavi z dostopom za univerze in visoke šole

Slika 3: Pomembnost v primerjavi z dostopom za industrijo in trgovino

PREDVIDEVANJE IN UPRAVLJANJE SPREMEMB

Konferenca se je nadaljevala z zadnjim sklopom predavanj s skupnim naslovom "Anticipating and managing change", ki ga je vodil Tony Kidd (University of Glasgow).

Rick Anderson (University of Utah) nas je v prispevku z naslovom "Collections 2021: the future of the collection is not a collection" popeljal v osemdeseta leta in nas spomnil na možnosti, ki smo jih imeli, ko smo hoteli izvedeti, kakšna je npr. populacija v nekaterih majhnih državah, ali kakšen je selitveni vzorec kitov. V 80-ih je bila ena od možnosti, da sploh nisi poskušal odgovoriti na vprašanje, ali pa si šel v knjižnico, kjer si dobil ustrezno knjigo (če si imel srečo). Vendar pa je bil dostop do dobre knjižnice priložnost za elite, ker večina ljudi na svetu ni imela dostopa niti do ene knjižnice. Predavatelj je imenoval to predhodno dobo interneta "Gutenbergov teror". V njem je bila knjižnica tempelj informacij, knjižničar pa prerok. Internet je spremenil knjižnico iz templja v eno izmed mnogih ustanov, ki ponujajo informacije po določeni ceni. Ogroženi so številni tradicionalni knjižničarji, saj so referenčne storitve večinoma na stranskem tiru (predavatelj je omenil Univerzo v Utahu, kjer v referenčni službi skrbi 25 knjižničarjev za več kot 30.000 študentov). Knjižnični katalogi so nepopolni. OCLC-jeva študija je pokazala, da se le 1 % elektronskega iskanja informacij začne v knjižničnem katalogu, zato ni presenetljivo, da se tudi po vključitvi študentov v študijo ta številka ni povečala več kot na 2 %. Tradicionalne knjižnične zbirke so slaba ugibanja o potrebah obiskovalcev a vse, kar se je dalo storiti v dobi tiskanja. Napačne e-knjige, tudi z velikim popustom, so še vedno napačne knjige, zato je predavatelj poudaril, da se moramo zavedati, da neuporabljenih knjig nihče ne želi v svoji knjižnici. Če je 80 % paketa e-knjig uporabljenih in le 20 % neuporabljenih, je to še vedno preveč, saj bi jih lahko nadomestili s knjigami,

ki jih uporabniki res potrebujejo. Predavatelj je omenil nabavo po predlogih uporabnikov kot alternativno obliko izgradnje zbirke, napovedal pa je tudi, kako se bodo stvari razvijale v prihodnjih desetih letih.

Sledila je predstavitev izbirnih vsebin. Najbolj obiskano predavanje "Mobile technologies in the library" je imel James Clay (je predavatelj na Gloucestershire College, "živi" pa na <http://elearningstuff.net/>). Predavanje se je začelo namesto z običajno prošnjo, da izklopimo telefone, s predavateljevo spodbudo, da vklopimo vse elektronske naprave, ki jih imamo s seboj in se začnemo resnično pogovarjati z ljudmi okoli nas.

Prvi mobilni telefonski klic (iz avtomobila) se je zgodil junija 1946! Prvi ustrezno delujoči mobilni telefonski klic je bil opravljen 3. aprila 1973. Šele v zadnjih letih smo res začeli izkoriščati širok potencial mobilnih naprav. iPad je v prvih 9 mesecih svojega življenja prodal 14 mio enot – mobilna tehnologija je povsod.

Predavatelj je pokazal, kako so bile vse novosti obravnavane s skepticizmom, npr. šolske tablice, pisala, kalkulatorji. Vsi so jih kritizirali, saj je odpor do sprememb normalna reakcija. Zato nastavljamo znake, ki pravijo, da ne smemo uporabljati telefonov, da bi eksperimentirali in nadzorovali spremembe. Toda kakšne težave dejansko povzročajo telefoni v knjižnici?

Kultura "NE" je danes velik problem v knjižnicah. Ko vidimo velik napis s prepovedjo, je v človeški naravi, da tega ne upoštevamo oz. ne spoštujemo. Veliko bolje je, da se z učenci pogovorimo in jim pomagamo spoštovati njihovo okolje, kot pa da jim ukazujemo in jih usmerjamo. Kultura "DA" je mnogo boljša.

Predavatelj si je zastavil vprašanje, kaj lahko storimo z mobilnimi napravami v knjižnici, in odgovoril: z njimi lahko uporabljamo splet; beremo e-knjige, e-revije; komuniciramo; sodelujemo z drugimi (AudioNote je odličen primer orodja, ki se lahko uporablja na ta način); si zagotovimo dodatne podatke s pomočjo kod QR, ki so nanizane okoli knjižnic; s pomočjo čitalcev črtnih kod preverjamo, ali je knjiga v knjižnici; delamo zabeležke z orodji, kot je npr. Evernote; uporabljamo orodja, kot je Google Googles itd.

Nato je omenil stroške, ki so tudi zelo pomembni. Mobilne naprave naj bi izboljšale določene storitve. Ne smejo biti nedostopne in diskriminatorne do ljudi, ki si ne morejo privoščiti dragih naprav. Predavatelj je pogumno poudaril, da e-knjige ne bodo nikoli nadomestile tiskanih knjig.

Resno vprašanje je tudi digitalni razkorak in povezljivost. Hitrost sprememb je prav tako problematična, saj knjižnice ne morejo v korak s spremembami naprav,

treba je dodatno izobraževati zaposlene ... Kljub vsem vprašanjem je predavatelju mnogo do uporabe mobilnih naprav v knjižnicah, prav tako je apeliral tudi na udeležence, naj razmišljamo o tem.

Zadnje predavanje je imel Brad R. Meyer (Collaboration Ltd) z naslovom "Unlocking the four doors to sustainable change". Predstavil je štiri izzive za trajnostne spremembe. Govoril je o tem, kaj lahko povzroči spremembe v institucijah, o članih osebja, ki naredijo potrebne spremembe, in kako te spremembe vplivajo nanje. Prvi izziv predstavlja točnost situacijske presoje (za vhod Ni res! obstaja ključ: Vprašaj, kaj je res!), drugi izziv ima logično/organizacijski pomen oz. vpliv (za vhod Pa kaj? obstaja ključ: Vprašaj, kaj je pomembno!). Tretji izziv je pomemben za posameznika (za vhod Mi je mar? obstaja ključ: Vprašaj, kaj je osebno pomembno!), četrti in najgloblji izziv pa predstavlja osebno stanje sodelovanja z nosilci sprememb (za vhod Kdo si ti? obstaja ključ: Vprašaj, kaj smo mi drugim!).

Svoje predavanje je zaključil s citatom Benjamina Franklina: "Ko se ne spreminjaš več, si mrtev."⁴

Opombe

- 1 UKSG: <http://www.uksg.org>.
- 2 Kindle Singles: www.amazon.com/kindlesingles.
- 3 <http://www.nasig.org>
- 4 "When you're finished changing, you're finished."

Reference

- [1] <http://www.uksg.org/event/conference11>

Simona Tušek